

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 117
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 12 december 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Huisonderwijs - Mogelijk verband met salafistische netwerken

De Staatsveiligheid slaat alarm over de toenemende invloed van het salafisme op ons onderwijs. Er wordt daarbij vooral gekeken naar het huisonderwijs. Twintig procent van de ouders van kinderen ingeschreven voor huisonderwijs in België zou banden hebben met extremistische groeperingen. Het gaat daarbij volgens de Staatsveiligheid vooral over salafistisch geïnspireerde netwerken. Vooral pubermeisjes worden uit het klassieke onderwijs weggehaald. Volgens de Staatsveiligheid zouden lokale initiatieven en de dynamiek errond een belangrijke rol spelen.

Uit de cijfers blijkt dat het huisonderwijs fors in de lift zit. In het schooljaar 2000-2001 volgden nog maar 195 leerlingen huisonderwijs. Tien jaar later was dat aantal toegenomen tot 937 en volgens de laatste cijfers zouden er al 2887 kinderen huisonderwijs krijgen. De vraag dient gesteld of en in welke mate deze aangroei gelinkt kan worden aan de invloed van islamitische/salafistische netwerken.

1. Kan de minister voor het schooljaar 2017-2018 en 2018-2019 opgesplitst per gemeente (en voor de stad Antwerpen per district) cijfers bezorgen betreffende het aantal leerlingen dat a) individueel of b) collectief huisonderwijs volgt?
2. In Antwerpen is er een opvallende aangroei van het aantal leerlingen dat les volgt via het 'collectief huisonderwijs'. Voor 20016-2017 gaat het om maar liefst 1492 leerlingen.

Hoe verklaart de minister deze evolutie?

3. Wat bedoelt de Staatsveiligheid met 'lokale initiatieven en de dynamiek errond' die een belangrijke rol spelen? Verwijst de Staatsveiligheid volgens de minister naar bepaalde collectieve huisonderwijsprojecten?
4. Kan de minister meedelen welke collectieve huisonderwijsprojecten (de facto niet-erkende onderwijsinstellingen) actief zijn in Vlaanderen, in welke gemeenten ze zich bevinden, aan hoeveel leerlingen zij lesgeven, hoeveel keer zij elk gecontroleerd werden en wat de resultaten waren van deze inspecties? Indien niet, waarom niet?
5. Kan de minister voor de voorbije vijf schooljaren per gemeente meedelen hoeveel inspectiebezoeken er gebeurden bij het thuisonderwijs en bij hoeveel van die inspectiebezoeken er werd vastgesteld dat het huisonderwijs niet voldoet? Hoeveel van deze inspectiebezoeken betroffen individueel huisonderwijs en hoeveel collectief huisonderwijs?

6. Hoeveel collectieve thuisonderwijsprojecten werden desgevallend reeds opgedoekt na negatieve evaluaties? Welke thuisonderwijsprojecten en in welke gemeente (voor Antwerpen: welk district) waren zij actief?
7. Bevestigt of ontkent de minister dat de aangroei van het huisonderwijs in belangrijke mate een gevolg is van een offensief van islamitische/salafistische bewegingen op het onderwijs? Indien de minister hier geen informatie over heeft, zal zij dit laten onderzoeken? Waarom (niet)?
8. Welke andere initiatieven zal de minister in dit verband nog nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 117 van 12 december 2018

van **CHRIS JANSSENS**

1. In bijlage 1 kan de volksvertegenwoordiger het overzicht terugvinden van het aantal leerplichtigen die een (individuele of collectieve) verklaring van huisonderwijs hebben ingediend bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. De resultaten voor het schooljaar 2018-2019 zijn voorlopig.
2. In de fusiegemeente Antwerpen wonen inderdaad veel leerplichtigen die collectief huisonderwijs volgen. Dit komt door de aanwezigheid van een relatief grote Joodse gemeenschap in Antwerpen. Verschillende van die gezinnen laten hun kinderen les volgen in één van de verschillende Joodse privéscholen in Antwerpen. Tijdens het schooljaar 2016-2017 volgden 1.492 leerlingen uit de fusiegemeente Antwerpen collectief huisonderwijs; 1.455 van hen (= 97,5%) volgde les in een Joodse privéschool.
3. Als de Vlaams volksvertegenwoordiger meer uitleg wenst over het rapport van de Staatsveiligheid, dan verwijs ik hem door naar de Staatsveiligheid zelf.
- 4-5. Momenteel zijn 31 collectieve huisonderwijsprojecten actief in het Vlaams Gewest. Het tweede tabblad van bijlage 1 vat informatie over die initiatieven (naam, adres en aantal leerlingen) samen.
In die lijst vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger bovendien ook acht andere initiatieven waar leerlingen, die gedomicilieerd zijn in het Vlaams Gewest, naar toe gaan en zo voldoen aan de leerplicht, maar waarvan het postadres zich in Brussel of Wallonië bevindt.

In bijlage 2 vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal inspectiebezoeken die er de voorbije vijf schooljaren zijn gebeurd per gemeente. De Vlaams volksvertegenwoordiger vindt er ook de aantallen van hoeveel van deze inspectiebezoeken het individueel en het collectief huisonderwijs betroffen, alsmede het resultaat van deze inspectiebezoeken. Daar waar er een negatief advies volgde, heb ik de onderwijsinspectie de opdracht gegeven om een verbetertraject op te starten met de privéscholen. Na dit traject zal er een tweede controle volgen om te evalueren in welke mate de werkpunten aangepakt werden.

6. In de regelgeving rond huisonderwijs, waarvoor ik verwijs naar het decreet basisonderwijs artikel 26 ter en de Codex Secundair Onderwijs artikel 110/31, staat dat de onderwijsinspectie enkel vanuit de individuele leerling een evaluatie van het genoten onderwijs t.o.v. de leerevolutie van die individuele leerling voert.
7. De definitieve cijfers voor het schooljaar 2018-2019 zullen uitwijzen of er effectief sprake is van een stijging. Los daarvan hoeven ouders die voor huisonderwijs kiezen, niet te motiveren om welke reden zij hun kinderen huisonderwijs aanbieden.
8. In 2013 werd de regelgeving inzake huisonderwijs verstrengd en verduidelijkt. Verschillende maatregelen werden toen ingevoerd:

- a. Er werd **een uiterste instapdatum** ingevoerd. Indien ouders en jongeren voor de optie huisonderwijs kiezen, dienen ze de Vlaamse Overheid op de hoogte te brengen uiterlijk op de derde schooldag van het schooljaar waarvoor ze huisonderwijs organiseren of bekostigen. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan toch nog voor huisonderwijs gekozen worden in de loop van het schooljaar. De vroege aanmelding laat toe aan de onderwijsinspectie om tijdig en adequaat te reageren indien het huisonderwijs niet voldoende kwalitatief is.
- b. In het kader van de controle op de leerplicht moeten de ouders die kiezen voor huisonderwijs **een verklaring van huisonderwijs** indienen, waarin ze een aantal verplichte gegevens over het huisonderwijs moeten opnemen.
- c. Jongeren die huisonderwijs volgen dienen zich op vaste tijdstippen in te schrijven bij **de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap**, deel te nemen aan de examens en er voor te slagen. Als een kind zich te laat inschrijft, of als het niet slaagt na 2 pogingen, dan is het verplicht om zich in te schrijven in een erkende, gefinancierd of gesubsidieerde school.
- d. Daarnaast blijven ouders die kiezen voor huisonderwijs onderworpen aan een **controle door de onderwijsinspectie**. Deze controles worden steekproefsgewijs uitgevoerd. Wordt de kwaliteit binnen hetzelfde schooljaar voor de betrokken leerling tweemaal op rij ondermaats bevonden of wordt de controle van de onderwijsinspectie geweigerd, dan dient de leerling onmiddellijk in een erkende, gesubsidieerde of gefinancierde school van één van de drie gemeenschappen in België ingeschreven te worden. De leerling in kwestie dient bovendien minimum 12 maanden in deze school ingeschreven te blijven en te voldoen aan de leerplicht. Dit laatste om in het belang van de leerling een zekere stabiliteit in het onderwijsproces te garanderen.

Daarnaast verwijs ik ook naar het verslag van de commissie ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering van 5 december 2018 waar ik mijn contacten met de Staatsveiligheid heb toegelicht.

BIJLAGEN

1. Overzicht huisonderwijs
2. Overzicht inspectiebezoeken